

ČERNÁ KÁVA

Frédéric Lenormand

Případy soudce Ti

Umění
truchlit

■ garamond

Případy soudce Ti. Umění truchlit

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.e-garamond.cz
www.albatrosmedia.cz

■ garamond

Frédéric Lenormand

Případy soudce Ti. Umění truchlit – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Frédéric Lenormand

Případy soudce Ti

Umění
truchlit

Frédéric Lenormand

Případy soudce Ti

Umění
truchlit

Přeložila Vlasta Misařová

L'ART DÉLICAT DU DEUIL
LES NOUVELLES ENQUÊTES DU JUGE TI
Copyright © LIBRAIRIE ARTHEME FAYARD, 2006
Translation © Vlasta Misařová, 2010

ISBN 978-80-7407-083-9

HLAVNÍ POSTAVY

<i>Ti Žen-t'ie</i>	okresní soudce
<i>Paní Lin Er-ma</i>	hlavní manželka soudce Ti
<i>Pan Wen</i>	soudní lékař
<i>Liou C'-t'ing</i>	alchymista
<i>Pan Sia-chou</i>	druhý syn markýze z Pi
<i>Paní O Jüe-jing</i>	markýzova snacha
<i>Paní Wan</i>	druhá markýzova snacha

Děj se odehrává v roce 667 ve městě Chan-jüan ležícím na břehu jezera, dva dny jízdy koňmo od sídelního města dynastie Tchangů. Soudci Ti je v té době třicet sedm let, ale jeho dlouhý úřednický vous, zelený soudcovský šat a autoritativní vzezření ho dělají starším.

I

*Soudce Ti udílí ranní audienci;
dozvídá se o záhadné nemoci.*

Když si soudce Ti poprvé oblékal zelený soudcovský šat a přísahal věrnost císaři, neupozornili ho, že se zavazuje sloužit nejen Synovi nebes, ale i lidu říše až po ty nejprostší vrstvy. Toto nedorozumění se znovu potvrdilo, když se rozezněl buben ohlašující žadatele o slyšení, sotva se rozednilo a on ještě ani nedosnídal. Stěžovatelé museli netrpělivě čekat před branou jamenu na první sluneční paprsky, neboť se vhrnuli na hlavní nádvoří, jakmile jim otevřeli. Mimo úředně stanovené přijímací dny bylo zvykem, že občané rozezvučí buvolí kůži nataženou za tím účelem u vchodu do soudní budovy, aby Jeho Excellence věděla, že je žádána o mimořádné zasedání. Jenom musel mít ten rozruch nějaký naléhavý důvod. Bez něj měl mandarín právo škemrálky potrestat. Když si Ti nasazoval na svázané vlasy černou čapku, odznak svého úřadu, říkal si, že by rád ukázal těm dotěrům, zač je toho loket, vyrušovat ho kvůli malichernostem.

Přes časnou hodinu se už uvnitř tlačila obvyklá skupina zvědavců a jiných senzacechtivých flákačů. Soudce

v obřadním zeleném rouchu usedl za červeně potažený soudcovský stůl, ověřil si, že jsou na něm vyrovnané všechny maličkosti, které bude potřebovat, a třikrát uhodil dřevěným kladívkem, aby dal najevo, že je připraven. Stěžovatel, obchodník s čajem ze střední vrstvy, poklekl před vyvýšeným pódiem a spustil svůj výklad. Snad proto, že se ještě pořádně neprobudil, sledoval Ti jen s obtížemi tu zamotanou záležitost, kterou ten chlap jako naschvál líčil úplně napřeskáčku. Úředníci byli vybíráni ze vzdělanců, které dlouhá klasická studia naučila, jak podat jasný výklad, ale to neplatilo o osobách stojících před soudem, jež neměly o rétorice ani potuchy. Výrazy jako „urknutí“ a „nelítostný přízrak“ nicméně vytrhly soudce z otupělosti. Požádal muže, aby tu věc vyložil znovu od začátku a neplácal už páté přes deváté.

„Tak tedy, vznešený soudce,“ řekl obchodník s čajem, „bídny červ, co tu stojí před vámi, se před měsícem usadil v tomto městě a zavedl si tu obchod s čajem, počestné to povolání, které již přes dvacet let živí jeho i celou jeho rodinu. Vybral jsem si pro ten účel dům ve čtvrti obchodů s potravinami, který byl šťastnou náhodou volný. Netušil jsem, že to štěstí bylo ve skutečnosti prokletím, a že jen neblahý osud spjatý s jeho zdmi je příčinou, proč byl dům navzdory veškeré příhodnosti neobsazený. Cena, již jsem za něj zaplatil, v žádném případě neospravedlňuje to, že mi s ním podstrčili zlého ducha, co tam straší!“

Soudce zvedl ruku a přerušil ho.

„O jaké kletbě to mluvíte? Upřesněte to.“

„Po pouhých třech dnech přepadla mého prvního příručího, pěkně silného chlapíka, záhadná nevolnost. Poslal jsem ho domů, ať se dá do kupy. Jenže skoro hned nato mi onemocněl další zaměstnanec! Příznaky mají úplně stejné. Lékař, kterému

jsem draze zaplatil, aby se mi staral o personál, nejdřív nedovedl tu epidemii nijak vysvětlit. Podle něj jsme obětmi prokleté duše uniklé z podsvětí, která si na nás zasedla. Když ochuravěl třetí příručí, už jsem nevěděl, co dělat!“

Soudce Ti si v duchu unaveně povzdechl.

„To mě velice mrzí, ale nevím, co má s tak bezvýznamnými potížemi společného justice,“ řekl a v duchu už počítal rány bambusovou holí, které ušetří tomu opovázlivému obchodníkovi.

Ten se zakabonil a ve tváři měl chladný vztek.

„Brzy jsem pochopil, jak se věci mají, vznešený soudce. Naše sousedy ta smůla nijak nepřekvapila. Když viděli, jak jsem zničený, vykládali mi jeden po druhém o strašné sudbě spjaté s tím domem. Už pět let mají všichni, co se tam usadí, stejné potíže. Předě mnou tam měl krám kupec a musel ho zavřít, když mu uteklo všechno služebnictvo. Předtím tam málem umřel jeden tesař: našli ho ve sklepe bez ducha, lékaři ho zachránili in extremis.“

Soudce neměl nijak v oblibě tyhle historiky o přízracích přicházejících ze záhrobí sužovat živé. Pro něj to byly zábavné povídačky, dobré tak akorát k nahnání strachu nebo ke zpříjemnění dlouhých zimních večerů, a ne otázky k projednávání v soudní síni, obzvláště v době, kdy by bylo příjemnější srkat šálek pěkně teplého čaje a sedět v prošívaném županu někde u kamen.

„No tak si obstarajte kněze, ať vám provede vymítání! Snad ode mne neočekáváte, že budu zjišťovat totožnost zlého ducha odpovědného za vaše nepříjemnosti?“

Klečící obchodník s čajem se neudržel a v zoufalém gestu zvedl ruce k nebi.

„Ale totožnost viníka je úplně jasná, vznešený soudce!“ vykřikl. „Je to duše muže, kterého před pěti lety našli v tom sklepě oběšeného! On nebyl nijak přívětivý ani zaživa, a po smrti je ještě horší! Sousedé mě ujistili, že se u mě už vystřídali všichni možní kněží, ale nic se nezměnilo! Byl jsem podveden! Myslel jsem, že kupuji prázdné obydlí, ale není prázdné, protože už tam je přízrak, který se nechce o bydlení dělit! Snažně prosím Vaši Excelenci, ať donutí bývalého majitele, aby zaplatil vymítání se vším všudy. Jinak si přeji zrušení prodeje a vrácení peněz! A to nemluvím o ušlém zisku za ten měsíc, co mi kvůli nedostatku personálu nejdou obchody! Já jediný jsem vydržel až doteď jen díky jistotě, že jsem v právu. Nikdy jsem neměl v úmyslu koupit si příbytek zatracené duše. Nikdo v tomhle městě se do těch stěn už nenastěhuje, mluví o nich celá čtvrť. Podvedli mě, využili mojí nevědomosti!“

Soudce Ti si zhluboka povzdechl. Předkládají mu tady k řešení spor mezi špatně pohřbeným nebožtíkem a hysterickým obchodníkem s čajem! Přesto však bylo záhodno nenechávat jemu podřízené občany v nejistotě, neboť pro ně různá prokletí a místa, kde straší, byla velice průkaznými fakty. Spravoval okres o několika desítkách tisíc duší, mezi nimiž bylo i malé procento živých mrtvých, s nimiž se musí počítat. Nemohl škrtem pera vymazat tisícileté soužití se záhrobím. Veliký Konfucius měl pro lidovou víru v demony, liščí ženy a dračí krále velmi tvrdá slova. Ale Ti nesměl ztrácet ze zřetele, že většina lidí je pro konfucianismus méně zapálená než on. Zase jednou musel balancovat mezi svou draze nabytou kulturou vzdělance a starostmi lidí, jimž vládl:

„Prohlašuji, že bývalý majitel musí zaplatit náklady spojené s vypuzením současného obyvatele toho domu, protože

byl prodán jako dům bez nájemníka. Postarají se o to představitelé všech čtyř hlavních náboženství. V případě nezdaru sem přijdete znovu a já prohlásím prodej za neplatný. Přízrak nepřízrak, nikdo nemůže být nucen žít v nebezpečném příbytku zatíženém skrytou vadou.“

Obchodník s čajem ze samé radosti udeřil na znamení úcty třikrát čelem o zem.

„Tisíceré díky Vaší Excelenci,“ breptal. „Nakonec bych přišel o zdraví, ba i o život, kdybych musel dál dělat v tom baráku... v tom prokletém baráku, který... který...“

Jako na důkaz svých slov se muž marně pokoušel vstát a z úst mu vytékal úzký pramínek slin, který potřísnil koberec pokrývající soudcovský stůl. Potom se zhroutil na dlažbu, svíjel se bolestí a držel se rukama za břicho. Přítomní se dívali, jak se chvíli krotí, pak mu bezvládně klesly údy a bledý obličej ztratil veškerý výraz.

„Dobrá,“ pomyslel si soudce. „To nám aspoň zkrátí jednání.“ Ze samé radosti nad tím, že mu končí dřina, už málem nechal poslat pro lékaře, když tu zpozoroval, že malým shromážděním probíhá záchvěv paniky. Všichni se tlačili, aby byli co nejdřív u dveří. Obrátil se na své tajemníky, kteří s vyvalenýma očima a bledými tvářemi pozorovali nemocného.

„Vypadá to, že toho nešťastníka pronásledovalo prokletí až sem,“ řekl jakoby na vysvětlenou, aby své lidi uklidnil. „Byl bych myslel, že slavnostní ráz těchto míst zlého ducha zadrží... Ale co naděláte! Dneska jsou bezvěrci i v podsvětí!“

Ta řeč přisedící nijak neuklidnila. Ti byl rozmrzelý, že pořádek jeho soudu narušuje nějaká nehmotná bytost a hřeší na to, že ji její stav sukuba chrání před vypráskáním bambusovou holí.

„My se nebojíme přízraku, vznešený soudce,“ podařilo se ze sebe vypravit jednomu z nich, poté co o hodný kus ucouvl.

„Tak tedy požádejte biřice, ať toho nebožáka odnesou. Můj soud není žádná oficína pro posedlé ďáblem. Pouštím sem jen ty, které mohu soudit.“

Přisedící vypadal úplně vyděšeně.

„Obávám se, že nenajdeme nikoho, kdo by ho odnesl. Když tu Vaše Excellence ještě nebyla, asi před patnácti lety, řádila v našem kraji hrozná epidemie. Ten obchodník s čajem vykazuje všechny příznaky té strašlivé nemoci! Prosím Vaši Excelenci, aby mi laskavě poskytla dovolenou, chci navštívit starou matku, která bydlí dvacet mil odtud.“

Ti nevěděl, co si má myslet, když jeho druhý přisedící, který couvl až ke stěně, bázlivě pokročil vpřed:

„Nechť Vaše Excellence nepopřává výkladům toho lháře sluchu! Matka mu minulý rok zemřela! Zato já mám dokonce živou pratetu, kterou jsem dlouho neviděl.“

„A která, jak předpokládám, žije v nějakém dost vzdáleném městečku?“ vyvodil si soudce.

Muž přikývl, sledován zlostným pohledem svého kolegy.

„Nikdo se nevzdálí ze služby, dokud tu záležitost neobjasním,“ řekl soudce. „Pokud se jedná o epidemii, jak se tu zřejmě všichni bojí, pak musím zamezit rozšíření škodlivých výparů po celém okrese. A je-li to jen přízrak, není proč utíkat mi od soudu. Nechte toho stěžovatele odnést domů. Pošlu k němu svého vlastního lékaře. Uvidíme, o co se jedná!“

Vstal, mrzutě si urovnal šosy oděvu a odešel z místnosti bez jediného pohledu na oba vystrašené tajemníky, hledící na něj tak, jako by byl sám tím ďáblem, jemuž obchodník s čajem přičítal svoje nesnáze.

II

*Soudce Ti je znepokojen neviditelnou pohromou;
sleduje boj mezi démonem a čarodějnici.*

Soudce Ti právě vychutnával šálek voňavého čaje, na nějž během zasedání neustále myslel, když ohlásili příchod lékaře.

„Ach, pane Wene,“ řekl a pokynul mu, aby se posadil a vzal si s ním čaj. „Setkání s vámi je pro mne vždy radostné. Ale jak víte, dovoluji si vás vytrhnout z povinností, jen když to situace vyžaduje.“

„Zajisté,“ souhlasil lékař, i když měl o tom značně odlišné mínění.

Doufal, že mají pro něj aspoň jednu mrtvolu, aby mohl požadovat honorář za to, že musel přijet. Stálý lékař jamenu měl za úkol léčit veškerý personál včetně vojáků a otroků, celou rodinu soudce Ti, a vyjadřovat se k podezřelým úmrtím. Byl to vysoký a hubený muž s dlouhým bílým vousem, který vypadal, že ho nemůže nic překvapit. Ti, který odedávna choval vášnivé zaujetí pro medicínu, ho požádal o informace o epidemii, k níž došlo před patnácti lety.

„Bylo to vždy více méně to samé, vznešený soudce: nemocní měli silné bolesti břicha, střídané s obdobími vyčerpanosti. Po třech až sedmi dnech obvykle následovala smrt. Pro praktika oddaného svému umění pravá katastrofa: nejenže nám, lékařům, vyčítali, že ty nešťastníky neumíme zachránit, ale navíc se obyvatelé nakonec jako jeden muž utekli k chrámům a začali své penízky vydávat za obětní dary místo za lékařská vyšetření!“

Soudce, kterého výčet příznaků začínal zneklidňovat, chtěl vědět, jak s tou epidemií skoncovali. Pan Wen rozpráhl ruce v bezmocném gestu:

„Byla to jedna z těch kalamit, které představují pro vědu a její nejlépe kvalifikované služebníky skutečný oříšek. Navzdory úzkostlivé a neúnavné péči, již jsme moji kolegové i já sám poskytovali pacientům, musím přiznat, že skončila stejně jako začala: aniž kdokoli z nás cokoli pochopil.“

„Já si o tom, co je třeba v takovém případě dělat, myslím své,“ řekl soudce. „S vaší pomocí se tuhle pokusím zarazit, pakliže to vůbec epidemie je.“

Lékařův nevzrušený výraz vystřídal zděšení, které by u něj soudce nečekal.

„Chce Vaše Excelence říci, že se ta hrůza znovu objevila? Chce říci, že...“

„Je příliš brzy cokoli tvrdit. To vy budete informovat mě. Moji biřici vás zavedou k jednomu obchodníkovi s čajem se záchvaty posedlosti, které, zdá se, připomínají vaši slavnou epidemii.“

Lékař se zatvářil nepřítomně. Ti si byl jist, že cítí naléhavou potřebu odjet na objíždku po venkově.

„V tom případě, vznešený soudce, by snad bylo lépe poslat k vašemu obchodníkovi s čajem vymítače? Nevěřím, že by moje chabé schopnosti...“

Soudce Ti už začínalo unavovat, jak jeho personál utíká od svých povinností stejně hromadně, jako by šel v nějakém náboženském procesí. Dovedl si představit, jak ten zbabělec a jeho kolegové asi léčili oběti nemoci: pečlivě uzavření ve svých obydlích, kde trávili čas pálením aromatických bylin v naději, že si tak vyčistí průdušky, lhostejní k chropotu umírajících, bezvládně zhroucených u jejich dveří.

„Uklidněte se,“ řekl, „jestli se nešťastnou náhodou tou nemocí nakazíte, hned vám pošlu taoistického kněze, který provede vymítání na všechny možné způsoby. Teď je jen načase, abychom šli a identifikovali nepřítele.“

Lékař se ani nepohnul.

„Vznešený soudce,“ začal zase rozpačitým hlasem, „už nevím, zda jsem vám oznámil, že bych rád odešel do důchodu... Tomuto soudu jsem sloužil dlouhá léta. Toužím po klidném životě na odlehlé malé usedlosti, kterou jsem si opatřil v sousední provincii.“

Soudce se přívětivě usmál.

„S radostí vaší žádosti vyhovím, ctihodný pane Wene. Ten odpočinek jste si určitě zasloužil.“

Lékaři klesla hrud', jak si oddechl.

„Tato záležitost bude tedy poslední, o niž se pro můj soud postaráte. Do důchodu budete moci odejít, až bude hrozba epidemie zažehnána. Vím dobře, jak vám na vašich povinnostech záleží.“

Lékař se uklonil tak hluboce, až si soudce myslel, že se svalí na podlahu. Vrávoravějším krokem by byl z místnosti neodešel ani s nožem v zádech.

Ti shromáždil všechny svoje lidi a dal několik příkazů pobočníkům a nějaká doporučení svým manželkám. Nezdálo se, že by ty statné chlapíky, které zaměstnával od počátku své kariéry, ta novina nějak poděsila. To ale neplatilo o seržantu Chungovi, výrazně starším než ostatní, který toho už hodně zažil.

„Proto tedy není nikdo v kuchyních!“ řekla jeho druhá manželka, která marně hledala, kdo by ohřál mléko pro jejího nejmladšího.

„Ukážeme občanům, co je to odvaha!“ sliboval Ma Žung, jako by šlo o to, přivést k rozumu bandu zbojníků.

Ti si kladl otázku, zda tato rozhodnost obstojí v závanech paniky, které začínaly dout nad jejich hezkým městem.

Když pomocníci vyšli na chodbu, vytýkali seržantu Chungovi vrásky úzkosti rýsující se mu na čele.

„U boha války!“ vykřikl Tiao Tchaj. „Když jsme ve službách takového muže, jako je náš šéf, musíme se obrnit větší tvrdostí. Nějaká směšná kolika nás neporazí!“

„No, já jsem starý,“ povzdechl si seržant. „Navíc jsem z toho už jednou vyvázl. Jenomže je to potom tak smutné!“

Tao Kan chtěl vědět, po čem.

„Ten rok, co vypukla ta strašná pohroma s černým morem, jsem byl v Chang-čou. Naštěstí nezahubila úplně všechny. Nedovedete si představit, jak smutné je pobývat ve městě, kde zemřela čtvrtina obyvatel.

Všechny ty zatlučené domy, nebo naopak otevřené dokořán... Ti krkavci přitahovaní mrtvolami, které nikdo neodklízel, protože nebylo zdravých rukou... Ti toulaví psi, ponechaní sami sobě... Ty uplakané vdovy, ty opuštěné děti... Nic k jídlu, žádné krámky, žádné krčmy, žádná možnost, jak se zabavit, a přitom bylo tolik potřeba zapomenout... Ne, přežít epidemii je opravdu skoro horší než nemoc sama. A to se to ještě poštěstí málokomu.“

Tři mladší muži ztěžka polykali při popisu toho obrazu konce světa.

Neuplynula ani hodina a Ti už dostal lékařovu odpověď. Pan Wen mu poslal svého učně, chlapce, kterému ještě teklo mléko po bradě. Potvrzoval, že nemoc se podobá té, co zpusťovala město před patnácti lety, a prosil soudce o prominutí, že se vzdálil: běžel domů nahlédnout do nějakých čarodějnických knih a připravit doporučené léky. Ti si pomyslel, že si spíš přidělává ke dveřím další zámek.

Seržant Chung přišel ohlásit, že do obchodu s čajem byli povoláni soudem pověření vymítači. Jeho pán usoudil, že je načase jít to místo prozkoumat osobně. Pochyboval, že by v kupeckém sklepě mohl chytit nějakou nemoc, ať je jakkoli nakažlivá. Byl by ostatně rád našel stopy po démonovi, o němž mu tak dlouze vykládali; čím víc se šířilo podezření na epidemii, tím větší měl chuť se s přízrakem uniklým z podsvětí popasovat, protože takového jevu se obával méně než paniky, jíž by mohli jeho občané snadno propadnout.

Rozhodl se, že vyjde z jamenu malými zadními dveřmi, aby omezil rozruch, který by jeho chození sem a tam mohlo vyvolat. Vždy, když se seznamoval s novými prostory, bylo jeho hlavní starostí vyčmuchtat diskrétní únikovou cestu. Častokrát se potřeboval pohybovat na zapřenou. Oblékl si nenápadný oděv, vlasy ukryl pod šedou lněnou čapku a namířil si to k zadnímu traktu budovy.

Na konci úzké chodby vedoucí k malým dveřím se horečně činil nějaký stín. Poznal v něm svého třetího pomocníka, Tao Kana, více či méně napraveného podvodníka, kterak zkoumá obsah dvou velkých cestovních vaků.

„Můj milý Tao!“ řekl soudce. „Tvůj bystrozrak mě vždy znovu udiví. Když tolik naléháš, tak dobře, můžeš jít se mnou.“

„A kam, vznešený soudce?“ zeptal se Tao slabým hláskem a rovnal si krok s rychlou chůzí svého pána, který už byl v uličce.

Soudce dělal, že to neslyšel, protože nechtěl nahnat svému pobočníkovi ještě větší strach.

Cesta ke čtvrti obchodníků s potravinami je dovedla před lékářův dům, a tak se Ti rozhodl se tam stavět a poslechnout si diagnózu přímo od toho, kdo ji stanovil. Jak čekal, dveře byly zavřené na zámek a okenice důkladně ubedněné, jako by tam už nikdo nebydlel. Soudce zaklepal na dveře a volal své jméno, aby mu otevřeli. Marně však připomínal svoje důstojenství, společenské postavení a služební reference; uvnitř se nic nepohnulo.

„Jsem si jist, že ten strašpytel doktor tam je,“ řekl mrzutě.

Při slově „doktor“ přestal Tao Kan smutně zírat na zem. Zvedl hlavu. Světlo zazářivší mu v očích hodně připomínalo zásvit naděje rytíře Jao, když konečně našel zámek princezny, již hledal dvanáct let v západních horách.

„Jestli Vaše Excellence laskavě dovolí,“ řekl a pokročil ke dveřím.

Bývalý podvodník si rychlým pohybem vytáhl z drdolu dlouhý kovový špendlík, dvakrát ho ohnul a zastrčil ho do zámku. Okamžik nato věřeje s lehkým zaskřípěním povolily při pouhém zatlačení. Když překračovali práh, Tao Kan si vzpomněl, že ten, co tu bydlí, právě přišel od podezřelého nemocného; zdvořile poodstoupil a nechal vznešeného soudce vejít jako prvního.

Oficína tonula v temnotě, kvůli zavřeným okenicím. Ti nařídil pomocníkovi, aby našel lampu. Tao Kan ji odešel hledat, vystříhaje se přílišného bloudění poslepu ze strachu, že zakopne o nějaké ztuhlé tělo s uslintanými pysky.

„Možná tu nakonec nikdo není?“ nadhodil.

Ti zahlédl kýženou lampu. Plamínek brzy ozářil místnost chvějivým světlem, v němž mohli zkonstatovat, že tam není ani živáčka, natož mrtvoly. „Hm,“ zamručel šéf zklamaně a přelétl očima police s kelímky zalitými voskem, regály se vzácnými knihami a různé náčiní srovnané na stole. Už šel málem zpátky, když vtom zaslechl lehké zapraskání. Ti si vyměnil pohled

s pobočníkem, ten si položil prst na rty a po špičkách se blížil k místu, odkud se ozval ten zvuk. Rychlým pohybem rozhrnul závěs zakrývající jakousi alkovnu, kde visely od stropu svazky bylin. Bezpochyby to byla sušárna; sklizené léčivé rostliny tam čekaly, až budou rozemnuty na prach. V jednom koutě se oči vidně snažil vmáčknot se do zdi pan Wen.

„Vznešený soudce!“ prohlásil, vylézaje z přístěnku s paličkou od hmoždíře v ruce. „Pátral jsem, jaké esence mám použít při výrobě svého léku.“

„To jistě. Potmě,“ odtušil soudce.

„Je to přípravek, který nesnáší denní světlo,“ vysvětloval lékař. „Vaše Excellence jistě ví, že způsob přípravy je stejně důležitý jako příměsi, jež se tam dávají.“

„Vzpomínám si, že jsem o tom něco četl, když mi povinnosti dovolily nahlédnout do lékařských knih,“ řekl soudce. „Vyžaduje ten přípravek i zacpané uši, že jste mě neslyšel klepat?“

Popravdě si velice dobře vzpomínal, že v těch textech bylo dost návodů i závazných doporučení schopných poskytnout alibi všem zbabělcům v říši. Převedl řeč na věc, která ho sem přivedla: na epidemii.

„Ach, vznešený soudce!“ vykřikl lékař, jako by vyslovil jméno jednoho ze tří set démonických božstev taoismu. „Je příliš brzy o tom mluvit! Pravda, příznaky projevující se u toho obchodníka se hodně podobají těm, které jsem mohl pozorovat před patnácti lety.“

„A vyhlídky na uzdravení byly...“

Lékař vložil paličku do hmoždíře a jal se metodicky drtit jeho obsah.

„Jaké uzdravení, vznešený soudce?“ řekl tónem příliš lhostejným, než aby mohl být pravdivý.

Vhodil obsah kelímku do vykuřovadla a hned jej zapálil.

„Myslel jsem, že připravujete lék,“ podivil se Ti.

„Lék? Ne, to jsou byliny, které mají vyčistit vzduch od škodlivých výparů přenášejících nemoci. Skvěle vám to uvolní průdušky.“

Soudce koutkem oka spatřil, jak si toho Tao Kan nacpal hrst za záložku rukávu. Poprosil pana Wena, aby je doprovodil k nemocnému, kde bude moci na vlastní oči vidět, oč se jedná. I když to lékaři vadilo, nemohl než uposlechnout. Právě vycházeli z domu, když přiběhl učeň.

„Kde jsi lítal?“ plísnil ho mistr. „Nebyl tu nikdo, kdo by Jeho Excelenci otevřel. Nikdy tu nejsi, když tě potřebuji.“

Chlapec se několikrát uklonil:

„Prosím ctihodného lékaře o laskavé prominutí. Nechával jsem vyvést a osedlat koně na cestu, jak jste mi nařídil.“

Pan Wen udělal podrážděný posunek:

„Špatně jsi mi rozuměl. Hm. Změna programu. Musíme se postarat o nemocné ve městě, je to naše povinnost. Pojď s námi.“

Učeň šel tři kroky za nimi, stejně tak Tao Kan. Ti, jemuž vášnivě zaujetí pro medicínu často pomohlo vyřešit zločinné pletichy, četl, když se ještě nudil v císařském archivu, tlusté pojednání o boji proti epidemiím. Pamatoval si z toho dost, aby měl představu, jaká opatření se musí přijmout.

Lékař měl také jednu techniku, tu, kterou před patnácti lety používal tehdejší soudce: každý musel zůstat doma, nikdo se nesměl potloukat po ulicích, brány města musely být zavřeny, aby nemohli dovnitř další démoni, všude bylo nařízeno vykuřování a modlení a bohu lékařství se měly přinášet nákladné oběti.

„Měl můj kolega s tou metodou úspěch?“ zeptal se soudce.

„No, nějaký čas ano,“ řekl lékař potřásaje hlavou. „Pak jsme ho pohřbili se vši pompou, jaká byla při výjimečném stavu možná.“

Soudce Ti si dovedl představit až moc dobře katafalk tažený dvěma osly a spěšné pohřbení do narychlo vykopaného hrobu v přítomnosti dvou tajemníků, hledících rychle zmizet, a jednoho kněze druhé kategorie, určeného losem, který by se za nic na světě nedotkl nebožtíkových ostatků.

„Aspoň zemřel v souladu se svými názory na profylaxi,“ shrnul to soudce.

Došli k obchodu s čajem, vtěsnanému mezi pekárnou a stánkem se sušenou zeleninou. Za zvuku zvončeků a bubínků už si tam chystali materiál kněží tří náboženství. Bylo tam plno lidí. Ti by byl uvítal větší diskrétnost. Tao Kan musel křičet „Místo pro vašeho podprefekta“, aby jim proklestil cestu. Byl tam taoista ve slavnostním obřadním hávu a v doprovodu pomocníků, buddhistický mnich s oholenou hlavou a šaman lidového náboženství, který, jak se ukázalo, byl žena. Vypadala úplně jako čarodějnice. Jala se stavět před domem oltář, aby vyhnala zlovolné bytosti, které se tam usadily.

Uvnitř byl příbytek vzhůru nohama. Obchodní-
kova manželka honem dávala vařit vodu na Wenem
doporučené léky. Hlásila lékaři, že provedli veškerá
nařízená vykuřování, po nichž se měl nemocný buď
uzdravit, nebo do tří dnů zemřít. Ti si domyslel, že cí-
lem těchto předpisů bylo zabránit těm lidem, aby vo-
lali doktora dříve než za tři dny, a tak mu ušetřit dal-
ší návštěvu.

Vystoupili do patra, kde byla manželská ložnice.
Nemocný ležel ve skříňové posteli překryté dřevě-
nými výplněmi s otvory. Byl v bezvědomí. Jelikož
si soudce přál vidět příznaky nemoci, Wen nařídil
učedníkovi, aby změřil pacientovi puls, čímž se on
sám vyhnul přímému dotyku. Mladý „tu“, jak se ří-
kalo pomocnému lékařskému personálu, ohmatal ne-
mocnému zápěstí, krk a chodidlo, jako se to dělalo za
dávných předků.

„Má puls na čtvrtý způsob, pane,“ oznámil nakonec.

Wen vážně potřásl hlavou, z čehož soudce vyvodil,
že na tom obchodník není lépe.

„Veškeré proudění energie toho muže je oslabené,“
prohlásil Wen. „Pleť je vosková, oko žluté, pohled
zakalený. Nemoc se nachází ve vnitřních orgánech,
pravděpodobně v játrech. A máme ještě tři další ve
stejném stavu. Mohu vám zaručit, že nemá ani sou-
chotiny, ani bahenní zimnici.“

Podle jeho mínění to nebyly ani černé neštovice,
ta nová pohroma, která přišla do Číny před několika
lety s karavanami, putujícími ze západu po hedváb-
né stezce. Ti soudil, že je to spíš dobrá zpráva, dokud
Wen neprohlásil, že tohle bude zřejmě horší, velice